

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancta Pelagia cxlv

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancta

Pelagia

niam addens insanie ait. Si verū est q̄ franciscus iste sit sanctus cadat hodie corpus meū gladio. Si vero sanctus nō est euadā incolumis. Iudo finito vt eius oratio fieret in pctm̄. cum nepoti suo inferret iniuriam ille gladiū accipiēs in viscera patruī transfixit et prius interfecit. **¶** Tū quidaz cruce sic p̄ditō vt nullatenus se mouere posset. sanctum franciscū talibus vocib⁹ indamabat. Adiuua me sancte francisce. memor deuotionis ⁊ seruij quod tibi impēdi. Nam in asino meo te portauī. sanctos pedes tuos et manus osculatus fui. et ecce morior doloris huius durissimō cruciatū. Morq; ille sibi apparens cum paruulo baculo qui t̄bau in se figuram habebat locū doloris retigit. et fracto apostemate sanitatē prius recepit. Sed t̄bau signū sup locū remansit. Hoc signo sanctus franciscus litteras suas cōsueuerat signare. **¶** Cum in castro pomerio in montanis apulie puella quedā et patri et matri vnica fuisset defuncta. ⁊ mater sancto francisco deuota nimia tristitia fuisset absorpta apparuit ei sanctus dicēs. Noli flere quia lucerne tue lumē qd̄ deploras extinctū mea est tibi intercessiōe reddendū. Mater igit sumpta fiducia corpus extinctum nō pmisit efferrī. sed sancti francisci nomē inuocans. et mortuā filiam apprehēdēs eam incolumen alleuauit. **¶** In vrbē roma cū puer paruulus de fenestra palacij cecidisset. et penitus exspirasset beatus franciscus inuocat. et vite prius restituit. **¶** In ciuitate suesa cum quedam domus corruēs quedam iuuenē extinctisset. et cadauer iā in lecto ad sepeliendū posuissent. mater beatū franciscum tota deuotiōe qua poterat inuocabat. Et ecce circa mediā noctē puer oscitauit. et sanus surrexit. et in laudis verba pr̄upit. frater iacobus reatinus cū in nauicula parua fluiū quendā cū fratribus p̄transisset. et socijs iam sup ripiam positjs p̄ostremo se ad nauis exitū prepararet reuoluta naue ip̄e in pfundus fluminis est dimersus. fratribus igit p̄ liberatione submersi beatū franciscū inuocātibus. ip̄o etiā corde vt poterat beati francisci auxiliū implo:ate. ecce p̄dictus frater per pfundū sicut per aridā ambulabat. et demersam nauiculā capiēns cū ea perueit ad litus. Vestimenta autē eius madida facta non sunt nec aque gutta p̄ocinavit ad tunicam.

De sancta pelagia xlv A

Pelagia prima feminaz antiochie ciuitatis rebus et diuitijs plena. corpore pulcherrima habitu ambiciosa et vana. aīo et corpe impudica. Quadā vice per ciuitatē cū ambitione

maxima trāsibat. ita vt michi sup eam nisi aurum et argentū et preciosi lapides viderent. ita vt quocunq; iret. aerē diuersorū aromatuū odore repleret quā p̄dicebat et sequebat multitudō maxima puellarū et pueroꝝ. qui et ip̄i p̄claris erāt induti vestimētis. Quā quidā sanctus pater noīe veronus ep̄us elyopoleos que nunc damiana vocat vidēs amarissime flere cepit ex eo q̄ maiorē curam habebat placere mundo q̄ ip̄se haberet placere deo. Procidensq; sup pauimentū faciem suam cū terra p̄cutiebat. et ip̄am terram lacrimis rigans dicebat Altissime deus ignosce michi peccōi qz vnus diei meretricis ornatus tori vite mee idultriā supauit Ne me dñe cōfundat vni meretricis ornar ante spectū tremende maiestatis tue. Illa p̄ terrenis sumose studio decorauit ego tibi imortali dño placere p̄posui. et p̄ meā negligentia non iplui. Dixitq; his qui secū erant. In veritate dico vobis qd̄ deus hanc cōtra nos in iudicio p̄ducturus est. qm̄ bectam solicate se depingit. vt terrenis amatoꝝ bus placeat. et nos celesti sponso placere negligimus. Dum hec et similia diceret subito obdormiuit. Visumq; est sibi qd̄ quedā columba nigra et fetida nimis. circa eum celebrantē missam volaret. Qui dū carbecuminos abscedere p̄cepisset colūba disparuit et post missam rediens. et ab ip̄o ep̄o in vase quodā aque mersa munda et candida extensā alte volauitq; videri nō potuit. Enigilans igit dum quadā vice ad ecclesiā p̄cedens p̄dicaret. et pelagia p̄sens esset. adeo cōpūta est qd̄ ci litteras

De sancta

per nuncium misit dicēs. Sancto ep̄o discipulo xp̄i pelagia discipula dyaboli. Si vere xp̄i discipulus comprobaris qui vt audiui p̄ peccatorib⁹ de celo descendit. me peccatricē sed penitentē suscipere digneris. Cui ille remisit. Rogo vt humilitatē meam nō remp̄tes. quia homo peccō: sum. Sed si vere saluari desideras. solū me videre nō poteris. sed iter alios me videbis. Cūq; ad euz corā pluribus aduenisset pedes eius app̄hendit. et amarissime flēs dicere cepit. Ego sum pelagia pelagus iniquitatis exūdans fluctib⁹ peccatorū. Ego sum pditionis abyssus. ego vorago ⁊ laqueus animarū. multos deceptos de cepi. q̄ nunc cuncta p̄horui. Tūc ep̄s interrogauit eā dicens. Quod tibi nomē est? Cui illa. A natiuitate pelagia vocor. Sed p̄pter vestimentoz pompam omnes me margaritā appellāt. Tūc ep̄s clementer eam suscipiens penitentiam ei salutarē iniunxit. et in dei timore diligenter instruxit ⁊ sacro baptisate regenerauit. Dyabolus aut̄ ibidē clamabar dicēs. O violētia quā patior ab hoc fene decrepito. O violenta senectus mala. Maledictus dies in quo p̄trarius natus es michi quia spem meam maximā abstulisti. Quadā in sup nocte cū pelagia dormiret. dyabolus ad eaz venit et eam exicans dixit sibi. Domina margarita quid vñq; tibi malefecit? Nunquid non oibus diuitijs et gloria te ornauit? Quofo dic michi in quo te contristauit. et p̄tinus tibi satisfariā. Tantum obsecro ne me deseras. ne opprobriū xp̄ianis efficiar. Ipsa aut̄ se signauit et in dyabolus insufflauit. et statim euauit. Die tercio omnia q̄ habebat cōgregauit et paup̄ibus tribuit. Post aliquot aut̄ dies cūctis ignoratibus pelagia inde noctu aufugit. et in mōrem olueti deuenit. vbi habitū heremite accipiēs in parua cella ibidē se collocauit. et deo in multa abstinentia seruiuit. Maxime aut̄ fame ab oibus habebat. et frater pelagius dicebat. Post hoc quidam dyacon⁹ sup̄radicti ep̄i hierosolimā causa visitandi loca sancta aduenit. Cui dixit ep̄s vt post sanctoz loco:um visitationē quendā monachū nomine pelagiū quereret et ip̄m visitaret. cūz verus dei seruus esset. Qd̄ cum ille fecisset mox ab illa cognitus nequaq; ip̄am p̄pter nimiam maciem cōgnouit. Cui dixit pelagia. Habes ep̄m? Et ille. Imo dñe. Et illa. Quer pro me ad dñm quia vere ap̄ls ch̄isti est. Recedens autez inde die tercia ad cellā eius redijt. Sed cū ad hostiuz percussisset. et nullus ei aquisset fenestrā aperuit. et mortuū eum inuenit ac vidit. Currensq; cum hoc ep̄o nunciasset. ep̄s et clerus omnesq; monachi conuenerunt

Margaritha

vt tam sancto viro exequias celebrarēt. Cūq; de cella corpus eius extraxissent. reperunt q̄ mulier esset. et plurimū admirātes deo gr̄as reddiderūt et sanctū corpus honorifice sepelierūt. Obijt aut̄ octaua die intrāte octobr̄i. circa ānos dñi. cclxxx.

De sancta margaritha. cxlvi. A

Margaritha dicta pelagius virgo pulcherrima diues et nobilis. tanta fuit parentū solitudine custodita. et optimis moribus instructa. tantaq; pudicitie honestate vigeat. q̄ ab hoibus videri modis oibus rēnebat. Deniq; a quodā adolescente nobili in coniugius querit. et vtriusq; parētis assensu cuncta nuptijs necessaria cū immensa diuitiarū gloria preparant. Cū ergo nuptiarū dies aduenisset. et iuuenes et puella et cuncta simul nobilitas ante thalamū iam paratū nuptiarū festa cūz gaudio celebrarent. virgo deo inspirante cōsiderās damnū virginittatis tā damnosis plausibus cōparari. p̄strata in terra cum lacrimis gloriā virginittatis et nuptiarū molestias tanta in corde suo cōpensatōe librāuit. q̄ oīa hui⁹ vite gaudia quasi stercoza respuebat. Un̄ nocte illa a viri cōsortio abstinens media nocte deo se recomendans. tonsis crinibus in virili habitu clam aufugit. Longe aut̄ ad quoddā monasteriū veniens. et fratrem pelagiū se appellās ab abbate receptus est. ⁊ diligenter instruct⁹. Qui tā sancte ac religiose se habuit. q̄ defuncto sanctimonialiū p̄uisore de senioz consilio et abbatis impio. licet multus monasterio virginū est p̄clatus. Dū ergo eis